

İNDİR

Gençlik b-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de, insanoğlunun dünyaya gönderiliş gayesini kendisine kulluk olarak beyan etmiştir. Allah'ın inanan insanın, bu gayeye ulaşmak için yaşaması, arzu ettiği dünya ve ahiret saadetini elde etmesi bakımından vazgeçilmez bir esastır. İnsan, kendisi için tayin edilen hayat süresini, yaratılıştan getirdiği ruh ve beden ve zelliklerine bağlı olarak şekillendirir. Bu zellikler, kendisinden beklenen 'Allah'ın kulluk' gayesine ulaşmaya yetecek niteliktedir. Ancak, Allah'ın kulluk gayesi ile yola çıkılan insan, bu yolda istikrarlı bir şekilde yürümeye mesine ni olacak ve kendisini zaafa uğratabilecek muhtelif engellerle de karşı karşıyadır. İşte bu noktada, istikameti kaybetmeden ve doğru yetli bir şekilde nihai hedefe insanı götüreceği olan, 'Nefis Muhasebesi' dediğimiz, ferdi kendi kendini kontrol mekanizmasının nemi ortaya çıkarmaktadır. Bu mekanizmayı alıştırmak kendisinden beklenen tutarlı fiilleri geliştirmek, diğer varlıklardan farklı olarak, insana verilmiş olan akıl ve iradenin bir gereğidir. İradesini bu yolda kullanan insanların oluşturduğu bir toplum, tabii olarak kendi kendisini kontrol eden bir toplum olacaktır. Kur'an-ı Kerim'de

#1603;#1615;#1606;#1618;#1578;#1615;#1605;#1618;
#1582;#1614;#1610;#1618;#1585;#1614;
#1575;#1615;#1605;#1617;#1614;#1577;#1613;
#1575;#1615;#1582;#1618;#1585;#1616;#1580;#1614;#1578;#1618;
#1604;#1616;#1604;#1606;#1617;#1614;#1575;#1587;#1616;
#1578;#1614;#1571;#1618;#1605;#1615;#1585;#1615;#1608;#1606;#1614;
#1576;#1616;#1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1593;#1618;#1585;#1615;#1608;#1601;#1616;
#1608;#1614;#1578;#1614;#1606;#1618;#1607;#1614;#1608;#1618;#1606;#1614;#1593;#1614;#1606;#1616;
#1575;#1604;#1618;#1605;#1615;#1606;#1618;#1603;#1614;#1585;#1616;
 'insanlar için çıkarılan hayırlı 'met' (Ali İmran 110) olarak vasıflandırılan topluluğun zellikleri, iyiliği emretmek, kötülükten vazgeçirmeye alışmak ve Allah'ın inanmak şeklinde sıralanır. Şüphesiz ki, başkalarına iyiliği anlatan, başkalarını kötülükten korumak için gayret gösteren ve onların Allah'ın kul olma şerefine ulaşmasını isteyen kişinin, bu meziyetleri öncelikle kendi üzerinde taşıması gerekir. Dolayısıyla insanın iyiliği telkin edeceği ilk kişi kendisidir, kötülükten koruyacağı ilk kişi kendisidir, nihayet kulluk mertebesini elde etmesi gereken ilk kişi de kendisi olmalıdır. Aksi halde, bu meziyetlerle donanmamış bir insanın ne kendisi için, ne de içinde yaşadığı toplum için hayırlı bir fert olması mümkün değildir. Bu sebeple nefis muhasebesi, 'hayırlı 'met' hedefine ulaşmanın en önemli basamaklarından biridir. Fıtrat itibarıyla, insanoğlunun nefisine şükün olduğu göz önünde, hiçbir etki olmadan kendi kendisini kontrol etmek gibi, bilesine faziletli bir davranışı sergilemek elbette zannedildiği kadar kolay değildir. Zira sız konusu olan şey bir hesaplaşmadır ve bu, insanın bizatihi kendi kendisiyle yapacağı bir hesaplaşmadır. Böyle bir hesaplaşma ise belki de en zor olanlardan biridir. Çünkü fert, kendi davranışlarını tahlil ederken tam anlamıyla objektifliği yakalayamaz. Bu zorluğun sebeplerinden birisi de, tek mil bir insan olmak

için, kontrol edilmesi ve hesaba çekilmesi gereken nefsin, aynı zamanda insanın yaptığı kötülüklerin ilk kaynağı olmasıdır. Çünkü Kur’ân-ı Kerîm, kendisine izâfe edilen iftira sebebiyle, Hz. Yusuf (a.s.)’ın lisanıyla, nefsin, insanı sürekli olarak kötülüğe teşvik ettiğine ve onun kötülüğünden kurtulabilmek için ferdin ilâhî yardıma ihtiyaç duyduğuna işâret eder :

وَمَا
اُبَرِّئُ
نَفْسِى
اِنَّ
النَّفْسَ
لاَمَّارَةٌ
بِالسُّوءِ
اِلاَّ مَا
رَحِمَ
رَبِّى اِنَّ
رَبِّى
غَفُورٌ
رَحِيمٌ “Ben nefsimi temize çıkarmıyorum. Çünkü nefis Rabbimin merhameti olmadıkça kötülüğü emreder şüphesiz Rabbim çok bağışlayan, çok esirgeyendir.” (yusuf s.53) Âyet-i kerîmenin ifade ettiği açıdan bakıldığında, nefisle muhasebenin zorluk derecesinin biraz daha arttığı görülür. Çünkü, nefsi kontrol etmek için insanın kendi iradesi ile Allah’ın merhameti bir arada olmalıdır. İlâhî rahmet olmadan nefsi hesaba çekmek ve onun zararlarından korunmak mümkün değildir. Dolayısıyla insan, kendisini dizginleme mücadelesinde muvaffak olmak için, ilahi rahmeti elde etmeyi sağlayacak olan ideal bir hayat yaşamaya mecburdur. Kötülük yapan ya da kötülüğe vasita olan bir insan nasıl sorgulanmaktan hoşlanmıyorsa kötülüğün ilk hareket noktası olan nefis de hesaba çekilmekten hoşlanmaz. Bu nedenle, kendi kendisiyle hesaplaşan insan önellikle bu anlayışı aşmak mecburiyetindedir. Bu anlayıştan kurtulmak mümkün olmadığı zaman, nefsi beğenmek, onu kusursuz görme ve nefsin bütün isteklerinin haklı sebeplere dayandığı düşüncesine kapılmak kaçınılmaz bir sonuçtur. Böyle bir sonuçise Allah’a kulluk gayesiyle yaşamaya gereken bir müslüman için, telafisi mümkün olmayan problemlerin ortaya çıkmasına sebep olur. Kur’an-ı Kerîm’ın işaret ettiği bir çok târihî hadise, Allah’a karşı gelmenin, inkârda ısrar etmenin, hak ve hukuk tanımamanın en önemli sebeplerinden birinin, “nefsi üstün görme ve onu kusursuz saymak” olduğunu göstermektedir. Şeytan’ın, Allah’ın emrine isyan ederek Hz. Âdem (a.s.)’a secde etmemesi, Nemrud’un, Hz. İbrahim (a.s.)’ı yakmaya çalışması, Firavn’un Hz. Mûsâ (a.s.)’ı öldürme isteği, Mekke’li müşriklerin, bizzat kendilerinin “el-Emîn” olarak vasıflandırdıkları, Hz. Peygamber (s.a.v.)’e karşı, amansız bir mücadele yürütmeleri, işte bu ortak düşüncenin en çarpıcı ürünleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bütün bu örneklerde ve benzerlerinde müşâhede edilen, “nefsi her şeyden üstün görme” anlayışının en tehlikeli noktası, nefsi ilah olarak

benimsemektir. Kur'ân-ı Kerim'de "Hevâ" olarak nitelendirilen bu husus şöyle anlatılır:

1575;1614;1601;1614;1585;1614;1575;1614;1610;1618;1578;1614; 1605;1614;1606;1616;

1575;1578;1617;1614;1582;1614;1584;1614;

1575;1616;1604;1614;1607;1614;1607;1615;

1607;1614;1608;1614;1610;1607;1615;

1608;1614;1575;1614;1590;1614;1604;1617;1614;1607;1615;

1575;1604;1604;1607;1615; 1593;1614;1604;1614;1609;

1593;1616;1604;1618;1605;1613;

1608;1614;1582;1614;1578;1614;1605;1614;

1593;1614;1604;1614;1609;

1587;1614;1605;1618;1593;1616;1607;1616;

1608;1614;1602;1614;1604;1618;1576;1616;1607;1616;

1608;1614;1580;1614;1593;1614;1604;1614;

1593;1614;1604;1614;1609;

1576;1614;1589;1614;1585;1616;1607;1616;

1594;1616;1588;1614;1575;1608;1614;1577;1611;

1601;1614;1605;1614;1606;1618;

1610;1614;1607;1618;1583;1616;1610;1607;1616;

1605;1616;1606;1618; 1576;1614;1593;1618;1583;1616;

1575;1604;1604;1607;1616;

1575;1614;1601;1614;1604;1575;1614;

1578;1614;1584;1614;1603;1617;1614;1585;1615;1608;1606;1614; "Kendi hevâsını ilah edinen ve ilim olduğu halde, Allah'ın kendisini

saptırdığı, kulağını ve kalbini mühlreyip, gâzine de perde ccedil; ettiği

kimseyi gârdın mühl? Artık onu Allah'tan başka kim doğru yola getirebilir?

Hâc; d;ş;nmez misiniz?" [casiye s.23] Kendi arzu ve isteklerine

gâre yaşama d;ş;ncesi, Allah'ın istediği şekilde yaşamaya mâc;nidir.

Birbirine zıt olan iki şey bir arada bulunamayacağı iccedil;in, insan ya Allah'a kul olacak,

ya da bunu reddederek kendi arzularına boyun eğecektir. Bu noktada M. Hamdi Yazır'ın

izâc;hâc;tı dikkat ccedil;ekicidir: "Hevâ; ve şehvet gâz; kâ; r,

kulağı sağır, kalbi hissiz eder. Kişi âc;lim de olsa ilmine rağmen hakkı duymaz olur.

Filozofların ve dânyâ hayatına dâş; n din âc;limlerinin ccedil;oğu

bâyle olmuştur." Bu izâc;hâ; yukarıda zikrettiğimiz Yusuf Sâc;resi 53.

âc;yet ışığında ele aldığımız zaman, fert ilim sahibi olsa bile, kendisini nefsinin

kâ;tâ; klerinden ve saptırmasından koruyamamakta, tam aksine mevcut ilim

sebebiyle kendi arzularını ilah olarak kabullenmektedir. Kur'ân-ı Kerim'in, Hz.

Mâc;sâc;'nın kavmi iccedil;inde hazinelere ve ilme sahip olarak yaşadığını haber

verdiği Kâc;run'da da aynı anlayışı gârmek mâmkâ;ndâ;r.

Allah'ın bâ;yâ;k bir lâ;tuf olarak verdiği zenginlik sebebiyle, kendisinin de

başkalarına iyilikte bulunması sâylendiği zaman; 1602;1614;1575;1604;1614;

1575;1616;1606;1617;1614;1605;1614;1570;

1575;1615;1608;1578;1616;1610;1578;1615;1607;1615;

1593;1614;1604;1614;1609; 1593;1616;1604;1618;1605;1613;

1593;1616;1606;1618;1583;1616;1609; "Bu servet bana, ancak

kendimdeki bilgi sayesinde verilmiştir" [kasas s.78] diyerek, ilmine ve zenginliğine rağmen

inanccedil;sızlık ve azgınlık iccedil;inde helâc;k olmuştur. Nefsiyle hareket eden insanın,

görüyorsan da, O seni muhakkak görüyor.” Bu tarif bize, samimi bir niyetle Rabbine itaat eden mürsquo;minin, her an, ilâhî huzurda bulunduğunu bilmesi gerektiğini öğretiyor. Cenâb-ı Hak’kın, insanı her türlü kötülükten ve münkerden alıkoyacağını garanti ettiği namazاِنَّالصَّلَوةَتَنْهَى عَنِالْفَحْشَاءِوَالْمُنْكَرِ herhalde böyle bir şuurla yapılan ibadet olsa gerektir. Ancak burada zikredilen kulluk, bilinen ibadetlerle sınırlı olan görevler değil, hayatın her kademesinde sergilenen davranışlar bütünü olarak anlaşılmalıdır. Bu bütünü parçalara ayırarak, bilinçli bir kulluk yapılamaz. Bundan dolayı, Allah katında ulvî bir seviyeye ulaşmak için, bütün davranışları ibâdet anlayışıyla yapmak sûretiyle nefsi kontrol etmek gerekir. Allah’ı hatırlamak, insanın yaratıcısıyla kurduğu bir iletişimdir. Kur’ân-ı Kerim’de فَاذْكُرُونِىاَذْكُرْكُمْوَاشْكُرُوالِى وَلاَتَكْفُرُونِ “Siz beni anın ki, ben de sizi anayım”[Bakara s.152] buyrulur. Bu karşılıklı iletişim, kulun Allah ile olan irtibatını güçlendirir. Kur’ân-ı Kerim, bir taraftan, nefsinin peşine takılarak sadece kendi dünyasında yaşayan ve Cenâb-ı Hak’kı unutan insanlara tâbî olmayı yasaklarken, diğer taraftan, sürekli olarak Allah’ı düşünen ve O’nun memnûniyetini kazanmaya çalışan insanlarla hareket etmeyi tavsiye eder :

وَاصْبِرْنَفْسَكَمَعَالَّذِينَيَدْعُونَرَبَّهُمْبِالْغَدَوة𧝐وَالْعَشِىّ𧝐 يُرِيدُونَوَجْهَهُوَلاَ تَعْدُعَيْنَاكَعَنْهُمْتُرِيدُزِينَةَالْحَيَوةِالدُّنْيَاوَلاَ تُطِعْ

مَنْ
اَغْفَلْنَا
قَلْبَهُ
عَنْ
ذِكْرِنَا
وَاتَّبَعَ
هَوَيهُ
وَكَانَ
اَمْرُهُ
فُرُطًا “Nefsini, sabah akşam
Rablerinin rızasını dileyerek dua edenlerle birlikte tut. Dünya hayatının
süsünü isteyerek gözlerini onlardan çevirme. Kalbini bizi anmaktan
gafil kıldığımız, kötü arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye
itaat etme.” [kehf s.28] b) Kazanılan Başarıyı ve Nîmeti Allah’tan Bilmek
Kazandığı her şeyi, sadece kendi kabiliyetleri ve gayreti ile elde ettiğini düşünmek,
nefsânî bir anlayışın ürünüdür. Bu anlayış, da önce sp;
zikrettiğimiz Kasas Sûresi 78. âyette belirtilen Karun anlayışıdır. Bunun zıddı ve olması
gereken ise, bir önceki âyet-i kerîmede kavminin Karun’a yaptığı
tavsiyedir : وَابْتَغِ
فِيمَا
اَتَيكَ
اللهُ
الدَّارَ
اْلاَخِرَةَ
 وَلاَ
تَنْسَ
نَصِيبَكَ
مِنَ
الدُّنْيَا
 وَاَحْسِنْ
كَمَآ
اَحْسَنَ
اللهُ
اِلَيْكَ
وَلاَ تَبْغِ
الْفَسَادَ
فِى
اْلاَرْضِ
اِنَّ اللهَ
لاَ يُحِبُّ
الْمُفْسِدِ
10;نَ “Allah’ın sana verdiği (servet) ile ahiret yurdunu ara,
dünyadan da nasibini unutma, Allah’ın sana iyilik ettiği gibi sen de iyilik et.
Yeryüzünde bozgunculuk isteme, çeünkü Allah bozguncuları
sevmez.”[kasas s.77] Bu tavsiyede ilk dikkati çeken şey, hazinelerin,
“Allah’ın verdiği nîmet” olarak hatırlatılmasıdır. Bunu
düşünmeyen bir insan, kaçılmaz olarak kendini beğenme ve nefsinin
yüceltme psikolojisi ile hareket eder. Kazandıklarının kendi mârifetiyle olmadığını

hesap eden bir nefis, âyetin işâret ettiği dünya-ahiret dengesini de sağlar. Önemine binâen, nîmetin Allah’tan geldiğini tekrar vurgulayan, “Allah’ın sana iyilik ettiği gibi sen de iyilik et” ifadesini, insanın kendi çabasıyla kazanmadığı nîmeti, sadece kendi nefsi için de harcayamayacağı şeklinde değerlendirmek gerekir. c) Başkalarının Hatâlarından Önce Kendi Hatâlarını Görmek İmâm-ı Gazâlî, bu noktada, güzel bir tavsiyede bulunur : “Ya nefsinle meşgul ol veya nefsini ıslâh ettikten sonra başkasıyla meşgul olan biri ol. Sakın kendi nefsinle meşgul olup onu ıslâh etmedikçe, başkalarıyla meşgul olan tiplerden olma” Başkalarının hatalarıyla ilgilenmek, ferdin içine yuvarlandığı derin uçurumları fark etmesine engel olur. Böyle bir tavır insanın kendisini kusursuz gibi algılamasına sebep olur. Bunun için, Gazâlî bir adım daha atarak, kötülüklerden kurtarma düşüncesiyle olsa dahi, kendisini unutup başkalarıyla ilgilenmeyi ahmaklık olarak nitelendirir: “Başkasının salâhı uğruna kendi nefsinin helâk eden bir kimse ahmaklardan sayılır. Elbiselerinin cepleri yılanla, akreple ve daha başka öldürücü mahluklarla dolu bir kimsenin kendi hayatını düşünmayarak, başkasının yüzüne konmuş olan sineklerle meşgul olması ne büyük bir hamâkat örneğidir. Zira başkasının yüzündeki sinekleri kovmak, akrep ve yılanların kendisini sokup öldürmesine mâni olmaz.” İnsanların günahlarıyla uğraşmak da bir hastalıktır. Bu hastalıktan kurtulmanın çaresi, her konuda olduğu gibi, Hz. Peygamber (s.a.v)’ın tavsiyesine uymaktır. İbn-i Abbas’tan rivâyetle Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurur: “Başkalarının kusurlarını hatırlamak istediğin zaman, kendi kusurlarını hatırla” d) İşlenen Günahları Hatırlamak Bir adı da “hesap günü” olan ahirete inanan insan, kendi kendisiyle baş başa kaldığı zaman, geçmişte yaşadığı hayatı muhakeme ederken, en çok, hesabını vermekte zorlanacağı hatâları düşünmelidir. Bu düşünce içerisinde nefsiyle hesaplaşan insanın hedefi, daha önce işlediği günahları tekrar etmemeye özen göstermek ve mümkünse hatâlarını daha bu dünyada iken telafî etmek olmalıdır. İnsan, dış dünyaya karşı günah işlediğini kabullenmek istemese bile, kendi nefsinin karşı objektif davranmaya, yaptığı hatâları kendi kendine itiraf etmeye mecburdur. Zor olmasına rağmen, samimiyet gerektiren bu objektif bakış açısını elde etmeden yapılacak bir nefisî hesaplaşma, ferdi arzu ettiği hedefe götürmez. Günahlardan dolayı hesaba çekileceği endişesini taşıyan bir mümin ile, böyle bir endişe taşımayan kimsenin düşüncesi arasındaki büyük farklılığı Rasûlülah (s.a.v) çok çarpıcı bir misalle anlatır. Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurur : إن المؤمن يرى ذنوبه كأنه قاعد تحت جبل يخاف أن يقع عليه، وإن الفاجر يرى ذنوبه كذباب مر على أنفه، “Mümin, günahını, üzerine yuvarlanmasından korktuğu bir dağ zanneder. Günaha dadanmış kişi, günahını burnunun ucuna konmuş, ona bir şey söylediğinde uçacak bir sinek gibi görür.” Yuvarlanan bir dağın altında kalmak, insanın dünyadaki felâketini hazırlar, ama asıl felâket,

hesabı verilemeyecek ve bundan dolayı ebedî; hayatı hüsrâna çevirecek olan günahların altında ezilmektir. Nefisle hesaplaşmanın en sağlıklı yollarından biri de, işte bu endişeyi duymaktır. Günahlardan temizlenme vasıtası olarak insanlara verilen tevbe imkânını da, bu çerçevede geniş kapsamlı bir nefis muhasebesi olarak değerlendirebiliriz. İmâm-ı Gazâlîrsquo;nin belirttiği gibi, “Nefsi hesaba çekmek, bazen amelden sonra, bazen de sakındırmak için amelden evvel olur.” T evbe de, amelden sonra yapılan bir nefis muhasebesidir. Çünkü tevbe, yapılan herhangi bir hatâdan dolayı, insanın içdünyasında duyduğu rahatsızlığın sonucu olarak ortaya çıkar. Bu rahatsızlığı hissetmesi ise, işlediği günahların Allah tarafından bilinmesi ve bunlardan dolayı sorgulanacağına inanması sebebiyledir. وَاِنْتُبْدُوا مَآفِىاَنْفُسِكُمْاَوْتُخْفُوهُيُحَاسِبْكُمْبِهِاللهُ “İçinizdekini açıklasanız da, gizleseniz de Allah sizi onunla hesaba çeker” [bakara s.284] âyetinin ortaya koyduğu ikaz, insanı Allah’n mağfiretine sığınmaya sevk eder. Bu sığınma isteğinin en ideal olanı ise, günahadüşmeden önce yapılanıdır. Çünkü günah işlemeyen bir fert, kendi muhasebesini tevbeye ihtiyaç duymadan gerçekleştirmiş olur. Nefis ise, insanı günah sevk ederken yalnız başına hareket etmez. Onun bu yoldaki en önemli ortağı ve desteği şeytandır. Bu iki şer unsurun kışkırtıcı ve zararlarından kurtulmak için, Allah’a nasıl sığınacağımızı da Kurân-ı Kerim bize şu şekilde öğretmektedir: مِنْشَرِّالْوَسْوَاسِالْخَنَّاسِ,, “Gerek cinlerden, gerek insanlardan (olan), insanların göğüslerine (kötüdüşünçeler) fısıldayan o sinsi vesvesecinin şerrinden (Allah'a sığınırım)!” [Nas s. 4,5,6] O halde, günahkâr bir ferdin vicdanındaki pişmanlığı Allah’a havâle ederek başışlanma istemesi ve Rabbinin merhametine ilticâetmesi, insanın kendi benliğiyle yapacağı ideal bir hesaplaşma yöntemidir. e) Nefse Karşı Mûtedil Olmak Hz. Peygamber (s.a.v.)’n “Yâ Rabbi, beni göz açıp kapayınca kadar olsa dahi, nefsimi bırakma” diye duâetmesinin temel esprisi nefse karşı mutedil olmaktır. İnsanın, içdünyasında îtidâli koruması gerektiğini, Mâverdî şu şekilde ifade eder: “Nefsi kötülemek ve ona iyi zanda bulunmak hususunda mûtedil davranmalıdır. Çünkü kötülemekte gerçek ölçüyüaşarsan, onu aşağılık duygusuna itersin. İyi zanda gerçek ölçüyüaşarsan, kendine çok güvenenlerin gevşekliğine düşersin. Her şey için bir uğraşı payı, her meşgûliyet için bir zaâfiyet payı, her zaâfiyetin de cehâletten bir payı vardır.” Bu sebeple insandan istenen tavır, bir yandan, kendi kendisine sıkıntı verecek zorluklardan kaçınması, diğer taraftan da kontrolsüz ve geliş-güz el değil, aksine dengeli bir hayat sürdümesidir. لاَيُكَلِّفُ

اللهُ
نَفْسًا
اِلاَّ
وُسْعَهَا
لَهَا مَا
كَسَبَتْ
وَعَلَيْهَا
مَا
اكْتَسَبَتْ K.
Kerim’de, “hiç bir nefse güç yetiremeyeceği Őeyin
yüklenmediğinin” [bakara s.286] özellikle belirtilmiŐ olmasđ, Allah’n
da, insan nefesine karşı îtidâli gözeterek, onu, yerine getirebileceği
kadarıyla sorumlu tuttuğunu göstermektedir. Nefsin meŐû beklentilerine cevap
vermek, gerek günliük ibâdetleri, gerekse diğer vazifeleri yerine getirmeye
mânî değildir. Bilakis, kulluk görevlerini istikrarlı bir Şekilde
sürdürebilmek için bir motivasyon vasıtasıdır. Buna karŐılık, ibâdetin
eksiksiz olarak yapılması da, nefsin haklı taleblerini terketme sebebi değildir. Allah’a karşı
mes’ûl olduğumuz ibadetlerle, nefsî isteklerin nasıl bađdaŐtırılacađını Hz.
Peygamber (s.a.v), bizzat kendi hayatında yaŐayarak göstermiŐtir. Enes b. Mâlik (r.a)
rivâyet eder : “Bir kere ashaptan üç kişi, Peygamber (s.a.v)’in
ibadetini sorup öğrenmek maksadıyla onun hanımlarının evlerine gitmiŐlerdi. Peygamber
(s.a.v)’in (nasıl ve ne kadar) ibadet ettiği kendilerine bildirilince, onlar bunu
âdetâ azımsayarak: “Biz nerede, Rasûlüllah nerede? Şüphesiz
ki Allah, onun geçmiŐteki ve gelecekte iŐlenmesi muhtemel olan günahlarını
bađıŐlamıŐtır” dediler. İçlerinden biri: “Ben geceleri devamlı namaz
kılacağım” dedi. Diğer: “Ben de her gün oruç tutacağım” dedi.
Diğer: “Ben de kadınlardan ayrı yaŐayacađım, hiç &evlenmeyeceğim”
dedi. Onlar böyle söylerken Hz. Peygamber (s.a.v) çkageldi ve onlara:
“Şöyle Şöyle söyleyen kiŐiler sizler misiniz? Fakat Őunu iyi biliniz ki, sizin,
Allah’tan en çok korkanınız ve en çok korunanınız benim. Öyle olduğu
halde ben, bazen nafile oruç tutarım, bazen tutmam. Gecenin bir kısmında nafile namaz
kılarım, bir kısmında uyurum. Kadınlarla da evlenirim. Her kim benim yolumdan gitmez ve ondan
yüz çevirirse benden değildir.” buyurdu.” Not : Bu vaaz Seyfi
BOZKUŐ un(10.02.1999-İstanbul) tarihli Makalesinden derleme yapılmıŐtır.

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)